

Det gode læringsmiljø

PODCAST Læremesters værktøjskasse, episode 11

Tre råd til den oplæringsansvarlige

1

Vær opmærksom på, hvordan det er at være lærling

Lærlingens rejse fra novice til ekspert går gennem fire faser. Det første forsøg på at træne en ny færdighed føles som regel **akavet**. I de næste forsøg er færdigheden **påtaget**. Men gentagende øvelse bliver færdigheden **mekanisk**, indtil den til sidst er **implementeret**. Husk at lærlingen har brug for støtte under alle faser. Se uddybning på næste side.

2

Forbered læreprocessen, og tilpas til den enkelte lærling

Du kan bruge planlægningsværktøjet med de fire spørgsmål (se næste side) til at forberede de enkelte læreprocesser. Jo bedre du får styr på Hvorfor, Hvad, Hvordan og Hvad nu hvis, jo dybere kommer du selv ind i det, lærlingen skal lære, og jo bedre kan du tilpasse læreprocessen til den enkelte lærling. Og det er der brug for, da alle lærer forskelligt!

3

Vær også nysgerrig sammen med lærlingen

I erhvervsuddannelserne handler det ofte om sidemandsoplæring, som kan være en meget instruktiv læringsform. Lærlingene har også brug for at udvikle selvstændig tænkning samt tro på eget initiativ og kreativitet i opgaveløsningen. Tænk over, hvornår du kan være nysgerrig sammen med lærlingen. Her kommer du IKKE med svarene på forhånd, men lader lærlingen komme med forslag til opgaveløsningen.

future
food

JORDBRUGETS
UDDANNELSER

Find podcasten her

Scan koden med
kameraet i din smartphone

Fire faser i læreprocessen

Lærlingens rejse fra novice til ekspert går gennem nedenstående fire faser. I skemaet kan du se, hvordan du bedst støtter lærlingen i de enkelte faser.

Fase	Støtte fra den oplæringsansvarlige
Akavet	Fuld støtte. Tydelig instruktion og gennemgang af opgaven. Besvar alle fire spørgsmål i planlægningsværktøjet: Hvorfor, Hvad, Hvordan og Hvad nu hvis (se planlægningsværktøjet nedenfor).
Påtaget	Meget støtte. Gentag det centrale i opgaven. Undersøg hvad lærlingen har brug for, for at kunne udføre opgaven selv.
Mekanisk	Bevæg dig i periferien. Vær tilgængelig. Evaluer efterfølgende opgaven/arbejdet sammen med lærlingen.
Implementeret	Ingen støtte til opgaveløsningen, som foregår selvstændigt. Hjælp efterfølgende lærlingen med at se sine fremskridt samt hvad der er lært og implementeret. Anerkend lærlingens indsats. Tal om læringsprocessen til fremadrettet brug.

De fire faser er fra Johnson & Johnson.

Planlægningsværktøjet

Når du planlægger en læreproces, kan du besvare følgende fire spørgsmål:

1 **Hvad er det, lærlingen skal lære?**

Eksempel: Beskæring af vinplante

2 **Hvorfor skal lærlingen lære det?**

Eksempel: Vi ønsker, at vinen udvikler færre klaser og store druer med højt sukkerindhold, og derfor beskærer vi vinplanten.

3 **Hvordan udføres arbejdsopgaven?**

Eksempel: I december klippes alle skud (både dem der har båret frugt og dem med blade) ind til stokken (hovedstammen). Der klippes så der er en lille stab med 2-4 knopper tilbage.

4 **Hvad nu hvis...?**

Eksempel: Hvad nu hvis man ikke beskærer vinplanten? Så vil den vokse vildt og skyde til alle sider. Planten vil så få mange drueklaser, men med små druer. Hvis man beskærer vinplanten på et andet tidspunkt end december, kan planten have svært ved at stoppe sin blødning.

Hvad nu hvis er undersøgende og perspektiverende. Det vil også være relevant her at perspektivere til virksomhedens øvrige opgaver og årshjul.

Planlægningsværktøjet er inspireret af 4MAT, Bernice McCarthy.

Vi lærer forskelligt

I afsnittet hører vi om tre læringsstile:

Auditiv læringsstil

Lærlingen lærer bedst ved at lytte, når den oplæringsansvarlige forklarer, hvordan opgaven udføres.

Visuel læringsstil

Lærlingen lærer bedst ved at se, når den oplæringsansvarlige viser, hvordan opgaven udføres.

Kinæstetisk og taktil læringsstil

Lærlingen lærer bedst gennem kroppen og har behov for selv at få det i hænderne og at mærke, hvordan det føles i kroppen.

Vi har alle en særlig præference blandt de tre læringsstile. Det omtales i afsnittet som en motorvej ind i hjernen. Når du som oplæringsansvarlig kender lærlingens præference, kan du med fordel begynde læreprocessen med den. De forskellige læringsstile støtter dog hinanden, og lærlingen har som regel gavn af dem alle tre i læreprocessen.

Læs mere

Vil du videre med læring, er der følgende relevante AMUKurser, som henvender sig til den oplæringsansvarlige. Begge kurser varer to dage:

AMUKursus indenfor landbrug

Kvalitetssikring af elevers praktik i landbruget. Kursusnr. 49558. [Læs mere her](#)

AMUKursus om sidemandsoplæring

Sidemandsoplæring. Kursusnr. 40373. [Læs mere her](#)

Find kurserne på www.voksenuddannelse.dk

